

יוצא לאור עלידי
צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

שיחת השבוע

יש חדש

יהי אור בארץ

אלפי פעילים של צעירי חב"ד פועלים בימים האלה ב'מבצע חנוכה'. הם מביאים את שמחת החג לכוחות הביטחון, למאושפזים במרכזים רפואיים, לקשישים בבתי אבות, לריכוזי עולים ואף לבתי כלא ועוד, ומזכים את הציבור בהדלקת הנרות. אלפי חנוכיות הוצבו במרכזי הערים, והן מפרסמות את נס חנוכה ומזכירות לציבור את החג. אלפי חנוכיות הותקנו על כלי רכב, ואף הן תורמות ל'פרסומי ניסא' בחוצות הערים.

הזכייה הגדולה

יהודה גרובייס מגיש את הזכייה הגדולה, דרמה עלילתית וערכית, המתארת את קורותיו של שלומי, בחור ישיבה גאון, שפיצה שיטה לזכות בלוטו, והזכייה משנה את חייו ומסבכת אותו עם העולם התחתון. טל' 1-700-704120 או www.judaica-il.com

בשינון ובניגון

ילדי התלמוד-תורה באלון מורה מגישים את בשינון ובניגון - דרך קלה ומקורית לשינון מושגי יסוד, כמו פרשיות התורה, עשרת הדיברות, שנים עשר השבטים, ספרי הנביאים והכתובים, סדרי המשנה, החודשים ועוד. הדברים מוגשים בשיירים קליטים מפי ילדי המקלה. טל' 02-9973078.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
4:14	4:45	5:17	4:30
5:18	5:51	6:13	5:30

המולד: יום ראשון, 7 בבוקר, 20 דקות ו-17 חלקים
ראש חודש טבת: ביום השני וביום השלישי

289 בתי חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 973-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

כשיהיה אור לא יהיה חושך

מה מסמל את הניצחון המופלא של חנוכה? - לא חרב, לא חנית, לא מקל, אלא דווקא נר - להבה קטנה ומאירה. זה גם מסר לכולנו

שיירת החנוכיות המאירות של צעירי חב"ד. העם צמא לאור (צילום: שמואל סופר)

חנוכה הוא חג של ניצחון, ניצחון אדיר. זה ניצחונה של היהדות על התרבות היוונית-הלניסטית; ניצחון חונם של היהודים המעי' טים והחלשים על היוונים הרבים והחזקים; ניצחונם של נאמני התורה על המי' תיוונים. אך מה מסמל את הניצחון המופלא הזה - לא חרב, לא חנית, לא מקל, אלא דווקא נר - להבה קטנה ומאירה.

לו את אור היהדות היא עלידי אור. זו סגולה מיוחדת שהטמין הקב"ה באור, שאין הוא צריך להילחם בחושך. מדליקים נר קטן, ומיד החושך מתפזר ומתפוגג.

אין צורך לגעור ולגנות

אמנם לפעמים צריך להילחם. גם החשמונאים קמו ונלחמו ביוונים ובמתייוונים. אבל זה מצב זמני, תגובה מיידית על אירועים ועל מצבים מסויימים. הדרך הכללית, השיטה והקו, באים לידי ביטוי בסמל שהשאירו החשמונאים לדורי דורות - הדלקת נרות, הפצת אור.

רבים מבני העם היהודי בימינו חיים באפלה, מבחינה יהודית. הם נוהים אחר הגל העולמי לא משום שהם מעדיפים אותו מן היהדות, אלא משום שזה הדבר היחיד שהם מכירים. הם לא טעמו את טעמה של היהדות ולא למדו להכיר את האור הטמון בה. חובתנו להאיר לפנייהם את היהדות. להפנות זרקור אל מכמניה. אז יתברר שאין צורך להילחם, לגעור ולגנות. האור עצמו יעשה את המלאכה.

ימי החנוכה הם מופת לפעילות הנדרשת מאיתנו כל ימות השנה. כשם שבחנוכה אנו מעמידים חנוכיות "על פתח ביתו מבחוץ" ומאירים את העולם שסביבנו באור התורה, כך בחיי היום-יום כל יהודי צריך להשתדל להפיץ בסביבתו יותר אור, יותר שמחה, יותר אמונה ויותר תורה. וכשיהיה אור - ממילא לא יהיה חושך.

יש בחג החנוכה מסר מופלא על כוחו האמיתי של עם ישראל. יש בו לקח לדורות, כיצד צריך להתנהג במצבים דומים. צריך רק להטות אוזן למה שמלחשות השלהבות הקטנות של נרות החנוכה.

יהודים מול העולם הגדול

יש זהות מעניינת בין התקופה שלנו לתקופת מלחמת החשמונאים. כאז כן עתה היהדות מתמודדת עם תרבות כלל-עולמית, המושכת את בני-הנוער והצעירים. כאז כן עתה ניצב מולנו הפיתוי להשליך אחר גווננו את הדברים המבדילים אותנו מן העמים האחרים, ולהתערות במשפחת העמים. אז זו הייתה התרבות ההלניסטית, וכיום זו התרבות המערבית, גלי האופנה והרוח הכללית המנשבת בעולם.

כיצד מתמודדים עם זה? איך מסבירים לנוער שההיטמעות בתוך התרבות המערבית משמעותה בעצם התאבדות קולקטיבית, ביטול ייחודנו כעם יהודי? איך משכנעים צעיר יהודי שהזוהר של התקשורת והאופנה הוא אשליה וזיוף, דבר ריק וחולף? איך מוצאים את שביל הזהב בין שימוש בכל ההישגים הטכנולוגיים של העולם המודרני, ובין ההימנעות מחשיפה לתכנים השליליים שהביאה הקדמה?

התשובה היא - נר, אור. לאודווקא מלחמה ברוע, לא בהכרח הדגשת השלילה, גערות ומחאות. הדרך להגיע ללבו של יהודי ולהראות

הלחץ הקשה מכל הגזרות

את ההפרדה בין טומאה לטהרה ובין ישראל לעמים, אפשר להגיע מכך למצב שהילד יגדל מתייוון, ישמור השם.

האיכות בידנו

יכול יהודי לטעון: איך אפשר לעמוד בלחץ, כאשר אנחנו חלשים ומעטים? התשובה היא, שהיותנו חלשים ומעטים הרי זה רק בהיבט הכמותי, אולם בהיבט האיכותי המצב הפוך – יהודי קשור עם הקב"ה, בורא העולם ומנהיגו, שהוא השולט בכל הכוחות והיכולות.

לכן אין להיכנע כלל ללחץ שבא מצד מי שנראים 'גיבורים' ו'רבים'. עלינו לדעת ש"מסרת גיבורים ביד חלשים", שכן אנו "עוסקי תורתך", וזו מטרת חיינו. יהודי מקיים את "חוקי רצונך" בפשטות, בלי שיקולים של 'מה יאמרו', בלי רתיעה משבעים ה'זאבים' החושפים את שיניהם לעבר ה'כבשה'. יודעים אנו שגדול הוא הרועה: בורא העולם הוא הרועה של ה'כבשה', של עם ישראל, והוא "לא ינום ולא יישן".

(לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 438)

אמרת השבוע

יאמר לחומץ וידלק

פעם אחת בימי החנוכה הלך רבי יצחק מוורקי לפריץ בסביבות העיר ורשה, לפעול למען יהודי שהיה שרוי בצרה גדולה. הפעילות לטובת היהודי נמשכה עד שעת ערב מאוחרת, ורק אז הצליח במשימתו.

חזר רבי יצחק לוורשה, ונכנס לבית חברו, רבי יצחק מאיר מגור, שהתגורר אז בעיר. הוא ביקש להדליק בביתו נרות חנוכה וללון שם.

הצדיק מוורקה הרגיש שחברו תוהה על שנתאחר בהדלקת הנרות ואמר לו: "כמדומני שידידי חושד בי ש'נתחמצת' בהדלקת הנרות, אך מי שאומר לשמן וידלק – יאמר לחומץ וידלק", ובדברו בירך בהתלהבות והדליק את הנרות.

פתגם חסידי

"מלכות יוון נמשלה לנמר, שתכונתו היא עזות. החשמונאים נטלו את התכונה הזאת והעזו לצאת נגד צבא גדול וחזק פי כמה וכמה מהם, וכשנטלו מהם את העזות – כשל כוחם" (שם משמואל)

היוונים ביקשו שזאת תהיה שיטת החינוך – לחנך ילדים שיהודים הם "ככל הגויים". בלחץ הזה טמונה סכנה חמורה יותר מהגזרות על לימוד התורה וקיום המצוות. האיסורים על קיום תורה וקיום מצוות תקפים לזמן מסוים, ולאחר ביטול הגזרה היהודים יכולים לשוב ולעסוק בתורה ובמצוות. אבל כאשר מחנכים ילד בחינוך שהוא הפך התורה – השפעתו נשארת גם אחרי שהגזרה עצמה מתבטלת.

התחלה ב'קטנות'

אמנם החינוך הזה נובע מהלחץ של היוונים, אבל מבחינת הילד אין זה משנה מה היו הסיבות שהביאו לידי כך. בפועל הוא קיבל חינוך שלילי, שעלול להשפיע עליו לכל משך חייו, כלשון הפסוק, שכאשר מחנכים ילד בדרך מסוימת, "גם כי יזקין לא יסור ממנה".

ההתחלה היא בדברים 'קטנים'. בתחילה אומרים: נדליק את הנרות בשמן טמא, בשמן שיש בו נגיעות של לא-יהודים. מה זה משנה אם זה שמן טהור או טמא, והלוא האור של הנר זהה בשניהם. אבל כשמתחילים לבטל

כך מתאר הרמב"ם את האירועים שהובילו למלחמה ביוונים ולנס חנוכה: "היוונים) גזרו גזרות על ישראל, וביטלו דתם, ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות". הרמב"ם מוסיף ומפרט עוד כמה דברים, ולבסוף מסיים: "ולחצום לחץ גדול".

בדרך כלל, כשמציינים רשימה של גזרות, אמורים למנות בסוף הרשימה את הגזרה הקשה והחמורה מכולם. כאן לכאורה נראה ש"לחץ גדול" פחות בחומרתו מהגזרות שנמנו קודם לכן – שביטלו את התורה ושלא הניחו ליהודים לעסוק בתורה ובמצוות. עלינו לומר אפוא ש"לחצום לחץ גדול" היה גרוע מכל מה שנמנה קודם-לכן.

סכנת החינוך

משמעותו של ה"לחץ גדול" היא שהיוונים והמתיוונים לחצו על היהודים שיהגו כפי שהנביא מתאר: "ככל הגויים בית יהודה, נהיה כגויים, כמשפחות הארצות". כלומר, הלחץ היה שתבטל המחיצה בין ישראל לעמים ושיהודים ירגישו כי הם "ככל הגויים".

מן המעיין

חנוכה | מאת הרב אליעזר ברוד

כוח מהתורה

"מאי חנוכה? דתנו רבנן" (שבת כא). מהותה של חנוכה היא: "דתנו רבנן". את הכוח לעמוד נגד צוררינו אנו מקבלים משהלכות הקודש שהדלקנו, מן התורה והמצוות.

(רבי מאיר שפירא מלובלין)

מאי חנוכה?

"מאי חנוכה?" – בשאר המועדים שייכותו של השם אל החג ברורה ומובנת, אבל השם 'חנוכה' אין לו קשר ישיר לא לניצחון המלחמה ולא לנס הנרות.

(עיטורי תורה)

אור כנגד החושך

מנרות חנוכה אנו לומדים כי גם כאשר החושך גדול אין להתרשם מכך, אלא אדרבה, יש לצעוד במסירות נפש להאיר את הרחוב ולהוסיף מדי יום ביומו תוספת אור עוד ועוד.

(הרבי מליובאוויטש)

משיח בחנוכה

חנוכה הוא הכנה לימות המשיח. הדבר רמזו במילה 'משיח': מדליקים שמונת ימי חנוכה.

(מדרש תלפיות)

ביטול החמימות השלילית

"נר חנוכה מצוותה משתשקע החמה" (שבת כא).

ההתחברות עם הקב"ה, שנוצרת על-ידי מצוות הדלקת נר חנוכה, מביאה לידי "שתשקע החמה" – השקעת וביטול החמימות בענייני העולם.

(ספר השיחות תרצ"ו-י"ט)

נס גלוי

חז"ל קבעו את הנס על השמן ולא על שאר הניסים, כי ביתר הניסים יש פתחון-פה למינים לומר שמקרה הוא, חלילה, כי יכול לקרות שרבים ייפלו ביד מעטים; אבל נס פך השמן אין שום מקום לומר שזה מקרה חסוֹשֵׁלֹם, והכול מודים שמאת ה' הייתה זאת.

(מטה משה)

השמש מתעלה

מקומו של השמש למעלה משאר הנרות (רמ"א סימן תרמג). ללמדנו שמי שעוסק ב'הדלקת נשמות', מי שמדליק את 'נר ה' נשמת אדם' של יהודי שני, מתעלה למעלה ראש.

(לקוטי שיחות)

השגה והבנה

"ועשאוּם ימים טובים בהלל והודאה" (שבת כא). לא דיי בהודאה בלבד, שזה כוח האמונה וההודאה, אלא צריך להיות גם 'הלל', השגה והבנה באלוקות, בבחינת "דע את אלוקי אביך".

(אגרות קודש)

דמות במרתף

הילד הצעיר עמד ליד מיטת אביו. "בעריש יקירי", פנה אליו האב, "לצערי אני נפרד ממך. אתה יודע שנאלצנו למכור את חפצי הבית, כדי להתקיים, אולם על דבר אחד שמרתי מכל משמר: חנוכיית הכסף שעברה בירושה מדור לדור. את החנוכייה הזאת אני מוריש לך".

קולו של האב נחלש ועיניו נעצמו, ואז פקח את עיניו ואמר: "אנא, בעריש, שמור על החנוכייה כעל בבת'עיןך. גם אם תדע קשיים אל תמכור אותה לעולם. זכות החנוכייה תגן עליך".

עיניו של האב נעצמו וליבו נדם. אלה היו מילותיו האחרונות.

עד לאימכר היו הוריו של בעריש מעשירי העיירה סְרֶנְטֶשׁ שבהונגריה. לאחר זמן התהפך עליהם הגלגל והם ירדו מנכסיהם. כוחותיה של האם לא עמדו לה. בן שמונה היה בעריש במות אימו. שנתיים לאחר מכן נפטר גם האב, ובעריש נותר בודד בעולם.

שכן אסף את בעריש אל ביתו. הוא ורעייתו השקיעו מאמצים רבים בחינוכו, אולם ראשו של הנער לא היה בלימודים. כשראו זאת מאמציו, הציעו לו להיות עוזר נגר.

הנער התלהב. למחרת החל את עבודתו, לצידו של חיים הנגר. בתוך זמן קצר הפתיע את הכול בכישרונותיו הברוכים. חלפו השנים וחיים הנגר החליט לעזוב את העסק. הוא מכר את הנגרייה לבעריש, וזה עשה חיל והצליח.

עם הגיעו לפרקו התחתן בעריש עם בת'טובים מהעיירה טְגֶלֶשׁ. הוא סגר את הנגרייה ועבר להתגורר ליד חותנו. הוא קיווה לפתוח שם נגרייה, אך בעיירה פעלה נגרייה משובחת ולא היה מקום להתחרות בה.

בתקופה הראשונה שלאחר נישואיהם התקיימו בעריש ומשפחתו הצעירה מהכסף שחסך, אך כשהצטמצמו החסכונות החליט לחזור אל עיירת מולדתו ולנסות להקים מחדש את הנגרייה שלו. בעת פרידתו מאשתו אמר לה: "שימי ליבך לחנוכיית הכסף ושמרי עליה מכל משמר".

בהגיעו לסְרֶנְטֶשׁ התברר לו שנגר אחר תפס את מקומו. בעריש נאלץ לקחת את מקל הנדודים ולעבור מעיירה לעיירה. למרבה האכזבה לא מצא מקום מתאים לפתיחת נגרייה, וכך הוסיף לנדוד עד שהגיע לצרפת. גם שם לא מצא פרנסה.

החיים היהודי והתרועע עם גויים.

בתחילת הנדודים הקפיד בעריש לשלוח מכתבים למשפחתו. עם השנים שכח לגמרי את רעייתו הצעירה ואת ילדיו הרכים. האישה ישבה בבית אביה, בוכה ללא הפוגה. כל אורח שנקלע לעיירה הייתה חוקרת, אולם איש לא ידע דבר על בעריש שלה.

היאוש הטיל אותו אל 'הטיפה המרה'. במהרה נעשה מכור לשתיה. ביום היה שותה לשוכרה, ובלילה היה צונח באכסניית העניים.

יום אחד הוצעה לבעריש עבודת מלצרות בפונדק. הוא תפס את המשרה בשתי ידיים והחל לעבוד שם. בינתיים חלה בו הידרדרות רוחנית גדולה, והוא נטש את אורח

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

קליפת יוון

בימות המשיח יועבר הרע מן העולם וכל 'קליפות' יאבדו, כפי שנאמר "את רוח הטומאה אעביר מן הארץ". אחת מאותן 'קליפות' היא 'קליפת יוון', שאת הניצחון עליה אנו חוגגים בימי החנוכה.

תורת החסידות, העוסקת ברובד הפנימי של הדברים, מסבירה את המשמעות הרוחנית של היוונים ושל מה שייצגו. בדומה לזה תורת החסידות מבארת את המושגים 'קליפת עמלק', 'קליפת מדיין' וכדומה. שכן לכל דבר המתרחש בעולם הזה יש שורש רוחני, שמגיע את התהליכים בעולמנו. הכוח הרוחני שבא לידי ביטוי בפעילותו של עמלק – זו 'קליפת עמלק', והכוח הרוחני שעמד מאחורי מלחמת היוונים – זו 'קליפת יוון'. מלחמת היוונים אינה מוגבלת אפוא לימי החשמונאים, אלא זו מלחמה מתמדת, שמתחוללת בנפש האדם, כנגד 'קליפת יוון' שבתוכנו.

מהות המלחמה

על מהותה של 'קליפת יוון' נוכל לעמוד מתוך התבוננות במאבקם של היוונים בימים ההם. הם לא שללו את מושג הרוחניות. להפך, יותר מכל אומה שקדמה להם הם פיתחו את הפילוסופיה, ועסקו בשאלות מופשטות ועמוקות של מהות הבריאה והכוחות שמעליה. ודאי שלא התנגדו שיהודים יעסקו בתורה ובחכמתה, שהרי ידעו להעריך חכמה ושכל. הלוא את התרגום הראשון של התורה יזם דווקא תלמי, המלך היווני. מכאן שהתנגדותם לא הייתה לתורה עצמה, שאותה דווקא כיבדו והעריכו.

מלחמת היוונים התמקדה בעיקר כנגד היסוד האלוקי שבתורה. ליתר דיוק: הם לחמו בחכמת הקבלה האלוקית ויסודותיה, כפי שנמסרו לנו מאת הקב"ה עלידי משה רבנו. היוונים לא הסכימו לנקודת המוצא היהודית, שהיא האמונה. הם דרשו לרומם את השכל מעל הכול ולבחון כל דבר על-פי השכל הטהור.

חכמת הקבלה היא בבחינת "זה לעומת זה" מול חכמת הפילוסופיה היוונית. ההבדל בין השתיים מתבטא גם בשמן: החכמה היוונית נקראת 'פילוסופיה' – שכל, חכמה; ואילו חכמת ישראל נקראת 'קבלה' – הדגש הוא על הקבלה מהדור הקודם, על האמונה ביסודות שנמסרו ממש רבנו בהר'סיני.

גישה זו סירבו היוונים לקבל. לדעתם השכל עומד מעל הכול. אך אנו, היהודים, איננו רואים בשכל את חזות הכול. חכמת הקבלה מוגדרת 'נקודה בהיכלא' – אמנם יש היכל של שכל והבנה, אבל הוא מתרכז סביב ה'נקודה', שהיא האמונה. השכל יכול וצריך להבין ולדעת, אבל רק על-פי היסודות שנמסרו מדור לדור, החל ממה שנמסר מפי הגבורה בהר'סיני.

מאבק נצחי

חנוכה, שבו נמצא פך השמן הטהור, מסמל את ניצחונה של חכמת הקבלה האלוקית על חכמת הפילוסופיה היוונית, ואת ניצחון הקדושה על 'קליפת יוון'. אך המאבק לא תם. הוא נמשך בכל הדורות, לובש צורה ופושט צורה. בכל זמן ובכל מקום עומדת לפני היהודי השאלה, באיזו מידה הוא רשאי להשתמש במחשבה האנושית.

לא תמיד זו שאלה בין אמונה לאפיקורסות. לעיתים מדובר בהתלבטות בין אימוץ פירושים מסורתיים ומקובלים, אך קשים להבנה, לבין פירושים מקובלים פחות, אך 'הגיוניים' יותר. אם ההבנה והשכל הם השולטים באישיותו של היהודי, הוא עלול לנטות מן הדרך הסלולה לטובת שכלו והגיונו. זה המאבק המתמיד נגד 'קליפת יוון' – נגד הנטייה להעדיף את השכל וההיגיון מן האמונה הצרופה.

הניצחון על 'קליפת יוון' הוא הקדמה לניצחון המלא של חכמת הקבלה בזמן הגאולה, שאז יתגלו סודות התורה לעיני כל בשר.

יום אחד בא לביקור בטְגֶלֶשׁ הצדיק רבי יחזקאל משינְוֹוה. אחד משכניה של העגונה שטח לפני הצדיק את צרתה. נאנח הצדיק והושיט לאיש חבילת שטרות כסף, בעבור האישה.

כשראתה האישה את צרור הכסף, פרצה בבכי סוער. היא רצה אל הצדיק ובמר ליבה צעקה: "וכי כסף יוכל להיות תחליף לבעל ולאב?! רוצה אני את בעלי בבית".

פני הצדיק הרצינו. הוא פנה אל האישה: "הלוא יש בביתך חנוכייה עתיקה. בחנוכה הקרוב הדליקו נרות בחנוכייה הזאת, ובערב השמיני הקפידו שידלקו בה הנרות כל הלילה. עמדו על המשמר שהנרות לא יכבו, והדליקו אותם שוב כשייתם השמן".

בעריש המשיך בחייו. ערב אחד ירד למרתף הפונדק, להביא משקה לאורחים. ברדתו במדרגות חש לפיתה חזקה בכתפו. מבוהל הסתובב לאחוריו ונחרד לראות מולו יהודי זקן, הפונה אליו במבט מאיים: "כיצד אינך מתבייש להשאיר את אשתך לבד?! חזור לביתך מיד".

רועד כולו עלה בעריש למעלה, בלי המשקה. כשסיפר את הדברים לבעלה הבית, לגלג עליו האיש. כעבור כמה ימים שוב ירד בעריש למרתף, ופתאום שוב אחז בו הזקן המסתורי. הפעם היו דבריו מאיימים יותר. האיש הִתְרַה בו כי אם לא ישוב מיד לביתו, רע ומר יהיה גורלו.

בעריש צנח מתעלף, וכך מצא אותו בעלה הבית. הרופאים גזרו עליו מנוחה, ובעריש, שהיה נחוש לחזור לביתו, הודיע לבעלה הבית כי הוא יוצא לנפוש מחוץ לעיר.

בעריש בא לטגלש בשעת לילה מאוחרת, בגשם סוחף. בשום אופן לא הצליח לזהות את ביתו. פתאום הבחין בנצנוץ של אור באחד הבתים. בעריש התקדם לעבר הבית, דפק בדלת והמתין.

כשנפתחה הדלת, פנה לעבר התנור הבוער, כדי להתחמם, ואז ראה את מקור האור – זו הייתה חנוכיית הכסף שירש מאביו. כעבור רגע נפגשו עיניו בעיני אשתו והוא זעק בקול מר: "הוי, אשתי היקרה, התסלחי לי?".

זמן רב לא יכלו השניים להוציא מילה מפייהם. כאשר התאוששו שאל בעריש את אשתו מדוע נרות החנוכייה דולקים בשעה מאוחרת כליכך, וזו סיפרה לו על הוראתו המופלאה של הצדיק משינְוֹוה.

בעריש החליט לנסוע אל הצדיק, וכשראה אותו קפא: "הלוא זה האיש שהזהיר אותי במרתף והורה לי לשוב לביתי", מלמל.

האש בבית אורן הולידה בית כנסת

הבשורה נפטרה אחת מוותיקות היישוב, הגב' ברטה בן-חיים. בצוואתה ביקשה שבביתה יפתח בית כנסת. יד ההשגחה הייתה מדהימה - בתוך זמן קצר קיבלנו גם ספרית תורה וגם בית כנסת.

חג ביישוב

היישוב לבש חג ביום שבו נערכה החגיגה המשולבת של חנוכה בית הכנסת והכנסת ספר התורה. "כולם כאן בכו מהתרגשות", מתאר דגון. "האירוע סימל פריחה חדשה, עידן חדש. כעת יש תפילות קבועות בבית הכנסת, בעיקר בשבתות, אבל אולי בהמשך זה יתרחב".

דגון מתגורר סמוך לבית הכנסת. "נוסף על התפילות הקבועות, עצם הנוכחות של בית הכנסת ביישוב עושה לנו טוב בלב. זה דבר שלא היה לנו, וכעת אנחנו מבינים כמה הוא היה חסר".

שעשה ניסים

גם עכשיו, שנה אחרייכן, מלאכת השיפוך והשיקום טרם הסתיימה. "הרשויות לא סייעו לנו כל כך כפי שהבטיחו", מוחה דגון. וכשהוא מדבר על הנזקים, הוא חוזר ללילה השחור ביישוב. "ראינו את האש מתקרבת במהירות. לא הערכנו את עוצמתה. כשהאש התקרבה, כבר היה מאוחר מדי. ניסינו להוציא כל מה שאפשר מהבית. כולם פה נמלטו, ורק אנחנו נשארו".

זה קרה כמה ימים אחרי שהרפה ביערות הכרמל, בדיוק לפני שנה, שבה נספו למוות ארבעים וארבעה בני אדם ועלו באש עשרות בתים. קבוצת יהודים מניו ג'רסי שבארה"ב ביקרה בבית אורן, מתוך נכונות לעזור בשיקום היישוב.

מספר מוטי דגון (53), מוותיקי היישוב ומורה דרך במקצועו: "בפגישה שאלו חברי המשלחת: 'מה חסר לכם? מה נוכל לתרום לכם כדי להתחיל בשיקום?' יו"ר ועד היישוב השיב: 'חסר ליישוב ספרית תורה'. שאר הנוכחים במפגש הסכימו אף הם לדבריו. היישוב כבר קיים שבעים שנה, ומעולם לא היה כאן בית כנסת או ספרית תורה. זה מה שהם הרגישו שחסר לנו. למה לא ביקשו עשרת אלפים דולר - קשה לי להסביר. זה מדהים".

צוואה מפתיעה

כמה חודשים לאחר מכן התקשר אחד מראשי הקהילות בניו ג'רסי אל יו"ר הוועד. "זוכר אותנו מהביקור?", שאל. "אחרי מאמצים הצלחנו להשיג לכם ספרית תורה בן מאה שנה ובקרב נשלח לכם אותו", אמר.

ההתרגשות של התושבים הייתה גדולה, אבל לא מושלמת, מכיוון שלא היה להם בית כנסת. "שאלנו את עצמנו: מה טעם לספרית תורה בלי בית כנסת?", מספר דגון. התפנית המפתיעה לא איחרה לבוא. "כמה ימים אחרי שקיבלנו את

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

שימוש בנרות חנוכה

שאלה: לאחר שכבה האור בליל שבת עדיין דלקו נרות החנוכה והאירו את החדר. האם מותר להשתמש באור זה?

תשובה: בנוסח 'הנרות הללו', שמקורו במסכת סופרים, אנו אומרים: "הנרות הללו קודש הם, ואין לנו רשות להשתמש בהן אלא לראותן בלבד". לעומת זה, בתלמוד מופיע הטיעון "וכי נר - קדושה יש בה!?!". מקצת הפוסקים הזכירו להלכה את קדושת מנורת המקדש כאחד המקורות לאיסור ההנאה מנר חנוכה, כלהלן.

הנה כמה מהסיבות שהזכירו לאיסור: (א) מכיוון שתיקנו את נר חנוכה על הנס שנעשה במנורת המקדש, דינו כמנורה זו, האסורה בשימוש. (ב) מי שהכין את השמן לחנוכה הקצה אותו למצוותו (כמו נוי סוכה והדס של מצווה) ואסור ליהנות ממנו. (ג) כדי שיהיה ניכר שהוא נר מצווה ולא נר למאור רגיל. (ד) משום ביוז מצווה.

דגון על רקע בית הכנסת (צילום: יעקב לנדרמן)

שעות רצנו בין הבתים וכיבינו את הגיצים - מה שהציל בתים רבים". עליאף השרפה, דגון חושב שצריך להסתכל קדימה: "למזלי לא איבדתי את ביתי, אבל ביתו של בני עלה בלהבות ולא נשאר ממנו זכר. לא פשוט לאבד בית, אבל האנשים ממשיכים קדימה ולא שקועים בעבר".

דגון אומר שכשידליק את הנר הראשון של חג החנוכה, ביום שלישי השבוע, יכוון היטב במילים "שעשה ניסים לאבותינו". "נס גדול היה פה. איבדנו בתים, אבל קיבלנו חיים חדשים. הייתה כאן סכנת נפשות גדולה, וברוך השם איש מהיישוב שלנו לא נפגע", הוא מסיים.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

איסור זה חל על כל נרות חנוכה (אף שעיקר המצווה - נר אחד), וגם על חנוכייה שמדליקים בה משום מנהג (כמו בבית הכנסת. ויש שכתבו שראוי לנהוג כך אפילו בנרות שמדליקים שם בשחרית). האיסור חל גם על צורך של מצווה, כגון להתפלל או ללמוד תורה לאור הנרות. למעשה, אין משתמשים לאורם גם לאחר שעבר זמן ההדלקה (חצי שעה).

לכן נוהגים להדליק עוד נר לצד הנרות, או להניח שם את השמש, כדי שאם ישתמשו, זה יהיה לאורו. ויש להניחו גבוה או רחוק מעט מכל הנרות, לעשות היכר לדבר. אך לכתחילה גם אז אין להשתמש לאור החנוכייה. וכשיש תאורה אחרת בחדר, מותר.

אם כבה האור הרגיל בחדר, מותר ללכת לאור נרות החנוכה, שאין זה נחשב 'שימוש', אולם לאכול או לקרוא וכדומה לאור נרות החנוכה - אסור.

מקורות: שבת כ"ב.א. מס' סופרים פ"ב. תשו"ע סי' תרע"ג ס"א ונ"ב. נטעי גבריאל הל' חנוכה פ"ו, מצות נר איש וביתו סי' ט, ושי"ל לקוטי שיחות ה'457. שדי חמד, אסיפת דינים מערכת חנוכה סי' ט. אנציקלופדיה תלמודית, ערך 'תחנה' (סעיף יא), כרך טז עמ' שלז.

חדש: סודות הגאולה

כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

דמותו של המשיח • תהליכי הגאולה • מה יהיה בימות המשיח • תחיית המתים • ועוד

ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא

להזמנות: טל' 1-718-6041020

